EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

EUROSYSTÉM

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

z 23. augusta 2011

k osobitnému odvodu finančných inštitúcií vykonávajúcich činnosť v Slovenskej republike

(CON/2011/66)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ECB) prijala 25. júla 2011 žiadosť Ministerstva financií Slovenskej republiky o stanovisko k návrhu zákona o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií a o doplnení zákona č. 479/2009 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní a poplatkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“).

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článku 127 ods. 4 a článku 282 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a na článku 2 ods. 1 šiestej zarážke rozhodnutia Rady 98/415/ES z 29. júna 1998 o poradení sa s Európskou centrálnou bankou vnútroštátnymi orgánmi ohľadom návrhu právnych predpisov[1], keďže sa návrh zákona týka pravidiel platných pre finančné inštitúcie, pokiaľ materiálne ovplyvňujú stabilitu finančných inštitúcií a trhy. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

1. Účel návrhu zákona

Návrh zákona ukladá bankám a pobočkám zahraničných bánk (ďalej len „banky“) povinnosť uhrádzať osobitný odvod, výnosy z ktorého budú vedené na samostatnom mimorozpočtovom účte, a budú určené na krytie nákladov spojených s riešením finančných kríz v bankovom sektore a na ochranu stability bankového sektora Slovenskej republiky[2]. Sadzba odvodu na príslušný kalendárny rok bude 0,2 % zo sumy pasív banky vykazovaných v súvahe[3] znížená o: a) sumu vlastného imania banky, ak je jeho hodnota kladná, b) hodnotu finančných zdrojov dlhodobo poskytnutých pobočke zahraničnej banky; c) hodnotu podriadeného dlhu, d) hodnotu vkladov prijatých bankou na území Slovenskej republiky a chránených podľa osobitného predpisu[4], a e) hodnotu vkladov prijatých bankou na území Slovenskej republiky a chránených v inom členskom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru[5]. Správcom odvodu je Daňový úrad pre vybrané daňové subjekty[6].

---

1 Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kapitola 1/zv. 1, s. 446.

2 Pozri § 4 ods. 1 až 3 návrhu zákona.

3 ECB má za to, že ide o nekonsolidované pasíva, t.j. na individuálnej báze.

4 Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

5 Pozri § 2 písm. a) návrhu zákona.

6 Pozri § 2 písm. b) návrhu zákona.

2. Výber bankového odvodu

2.1 Ako sa uvádza vo všeobecnej časti dôvodovej správy k návrhu zákona[7], zavedenie bankového odvodu so sebou prináša riziko dvojitého zaťaženia subjektov, ku ktorému môže dôjsť, ak členské štáty zavedú bankové odvody pre dcérske spoločnosti ich vlastných finančných inštitúcií, ktoré majú sídlo v iných členských štátoch alebo pre zahraničné pobočky bánk Únie sídliace na ich vlastnom území. Existuje preto riziko, že návrh zákona môže spôsobiť dvojité zaťaženie subjektov, najmä prostredníctvom zavedenia odvodu pre pobočky zahraničných bánk[8]. ECB v tejto súvislosti poznamenáva, že Európska rada uviedla, že „by sa mali viac skoordinovať rozličné existujúce režimy odvodov, aby sa zabránilo ich dvojitému uplatňovaniu“[9].

2.2 ECB podporuje rozvoj harmonizovaného prístupu k bankovým odvodom, ktorý by sa mal zosúladiť s práve sa vyvíjajúcim rámcom Únie pre ozdravenie a riešenie problémov bánk[10], a ktorý dopĺňa existujúcu právnu úpravu. Rozvojom tohto harmonizovaného prístupu by sa dosiahol celkový cieľ zachovania rovnakých podmienok za súčasného obmedzenia narušení súťaže a zabezpečenia, aby bola finančná stabilita rovnako chránená. To je obzvlášť dôležité v Únii, kde by zavedenie rôznych schém pre bankové odvody mohlo potenciálne narušiť proces finančnej integrácie zavedením prvkov fiškálnej, regulačnej fragmentácie a fragmentácie v oblasti dohľadu. ECB preto vyzýva príslušné slovenské orgány, aby návrh zákona zmenili a doplnili tak, aby sa zaviedol prístup, ktorý by bol dostatočne flexibilný na prispôsobenie sa prebiehajúcim zmenám na úrovni Únie a ktorý by podporil strednodobé harmonizované riešenie Únie, napr. prostredníctvom zabudovanej flexibility „revíznej doložky“.

2.3 ECB zdôrazňuje, že za účelom zvýšenia koordinácie v tejto oblasti medzi príslušnými domovskými a hostiteľskými orgánmi je potrebné, aby slovenské orgány vopred informovali, ak je to možné, fiškálne orgány a orgány dohľadu dotknutých krajín o pláne zaviesť odvodový systém, ktorý zavedie poplatky pre zahraničné pobočky v Slovenskej republike.

2.4 ECB navyše v súlade so svojím nedávnym stanoviskom[11] vyzýva príslušné slovenské orgány, aby zvážili zavedenie pravidiel pre doplnenie prostriedkov získaných prostredníctvom odvodu, kde sa všetky prostriedky alebo ich časť následne použijú na financovanie opatrení na riešenie problémov.

---

7 Pozri str. 1 všeobecnej časti dôvodovej správy k návrhu zákona.

8 Pozri § 1 písm. a) návrhu zákona.

9 Pozri závery Rady Európskej únie z 28.-29. októbra 2010, dostupné na internetovej stránke Rady www.consilium.europa.eu.

10 Pozri prácu na legislatíve Únie iniciovanú Komisiou, ktorej cieľom je harmonizovať pravidlá týkajúce sa ozdravenia a riešenia problémov bánk a konkrétne pracovný dokument GR Vnútorný trh a služby: *technical details of a possible EU framework for bank recovery and resolution* zo 6. januára 2011, dostupný na internetovej stránke Komisie http://ec.europa.eu.

11 Pozri odsek 3.6 v stanovisku CON/2011/29. Všetky stanoviská ECB sú uverejnené na internetovej stránke ECB www.ecb.europa.eu.

3. Správa a využitie fondu na riešenie problémov

3.1 Ako sa uvádza vo všeobecnej časti dôvodovej správy k návrhu zákona[12], očakáva sa, že odvod prispeje k vytvoreniu účelovo určeného mechanizmu na riešenie problémov v bankovom sektore. V návrhu zákona sa v tejto súvislosti uvádza, že výnosy z odvodu sa budú viesť na osobitnom mimorozpočtovom účte za účelom krytia nákladov spojených s riešením finančných kríz v bankovom sektore a na ochranu finančnej stability[13]. ECB vychádza z toho, že navrhovaný odvod budú vyberať všeobecné daňové orgány[14] a bude podliehať všeobecným predpisom o správe daní[15]. Návrh zákona navyše neobsahuje žiadne iné osobitné ustanovenia, ktoré by sa týkali podmienok, za akých sa výnosy z odvodu použijú na financovanie opatrení na riešenie problémov v bankovom sektore.

3.2 ECB má tieto konkrétne pripomienky týkajúce sa správy a použitia fondu na riešenie problémov, ktorý sa vytvára na základe výnosov z odvodu.

3.2.1 ECB odporúča, aby sa prinajmenšom jasnejšie odčlenil mimorozpočtový účet vytvorený na držbu výnosov z odvodu od všeobecných rozpočtových zdrojov[16]. Potenciálne použitie výnosov z odvodu na zníženie schodku verejných financií a z dlhodobého hľadiska nevytvorenie účelovo určených fondov na riešenie problémov môže mať za následok zvyšovanie závislosti finančného sektora na verejných prostriedkoch, najmä ak opätovne nastanú krízové podmienky, čo by zvýšilo obavy z morálneho hazardu.

3.2.2 ECB v súlade so svojím nedávnym stanoviskom[17] odporúča, aby boli v návrhu zákona alebo v inom primeranom právnom predpise upravené podrobné pravidlá o použití fondu na riešenie problémov na financovanie opatrení na riešenie problémov v bankovom sektore. Tieto pravidlá by mali najmä pomôcť obmedziť morálny hazard v súvislosti s použitím fondu na riešenie problémov. Prvoradým účelom fondov na riešenie problémov by malo byť zmiernenie účinkov zlyhania bánk na rôzne zúčastnené osoby vrátane zákazníkov, reálne hospodárstvo a platiteľov daní. To konkrétne znamená, že by sa fondy na riešenie problémov nemali používať na žiadnu formu záchrany (*bailout*) alebo na zabránenie platobnej neschopnosti bánk. Preto je potrebné vymedziť prísne podmienky na ich využitie vrátane neautomatického vzťahu medzi príspevkami do fondu a vyplácaním, pričom rozhodnutia o použití prostriedkov by mali robiť nezávislé a zodpovedné verejné orgány. V tejto súvislosti ECB uviedla ďalšie odporúčania vo svojom nedávnom

12 Pozri str. 1 všeobecnej časti dôvodovej správy.

13 Pozri § 4 ods. 3 návrhu zákona.

14 Pozri § 2 písm. b) návrhu zákona.

15 Pozri § 5 návrhu zákona, ktorý v poznámkach pod čiarou odkazuje na zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

16 Podľa návrhu zákona sa použitie štátnych finančných aktív, ktoré tvoria vyzbierané odvody, spravuje zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

17 Pozri odsek 3.2 stanoviska CON/2011/29.

stanovisku[18], na ktoré upriamuje pozornosť slovenských orgánov, pričom ich zároveň vyzýva, aby monitorovali harmonizované riešenia, ktoré sa v tejto súvislosti pripravujú na úrovni Únie[19].

Toto stanovisko sa uverejní na internetovej stránke ECB.

Vo Frankfurte nad Mohanom 23. augusta 2011

[podpis]

Prezident ECB

Jean-Claude TRICHET

18 Pozri odsek 3.4 stanoviska CON/2011/29.

19 Pozri prácu na legislatíve Únie iniciovanú Komisiou, ktorej cieľom je harmonizovať pravidlá týkajúce sa ozdravenia a riešenia problémov bánk a konkrétne pracovný dokument GR Vnútorný trh a služby: *technical details of a possible EU framework for bank recovery and resolution* zo 6. januára 2011, dostupný na internetovej stránke Komisie http://ec.europa.eu.